Amelimizin sıhhati için dört mezhebin önemi

Z. K. Rumuzlu okuyucumuz: “Mezhepleri inkâr edenin durumu nedir? İbadetleri kendi başına yapsa ibadet görevini yerine getirmiş olur mu?”

Kur’ân, ortaya bir temel ve ana şablon koymuş; bu şablondan Peygamber Efendimiz (asm) bir İslâmiyet çıkarmış ve bunu yaşamıştır. Kur’ân’ın hükümlerine “farz” demekteyiz. Allah Resûlü (asm) bu hükümleri hayata geçirirken, vahiyden aldığı işaretlerle bir şablon da kendisi çizmiştir ki, farzları tamamlayıcı mahiyette olan bu şablona da sünnet diyoruz.

Gerek Kur’ân’ın hükümleri, gerekse Resûl-i Ekrem Efendimiz’in (asm) yaşadığı İslâmiyet, yeni durumlara ve sorunlara doğru içtihatlarla cevap verecek bir genişlik içindedir. Bu genişlik ise sadece kolaylık ve rahmet olmuştur. Çünkü o, âlemlerin Peygamberi, âlemlerin Rahmeti, âlemlerin Kurtarıcısı, cihanın Mümessilidir. Çünkü onun yolu ve dini evrenseldir. Çünkü onun yolundan, sünnetinden, tarzından her tercih sahibi, her karakter ve mizaç sahibi, her darda kalan, her zorda kalan, her problem yaşayan bir sıcak şefkat, merhamet ve imdat kucağı bulabilmelidir. O hiçbir insan grubunu dışlamamalı, her problemi şemsiyesi altına alabilmelidir. O, niyeti fitne ve fücur olmayıp yalnız ve halisâne “Allah’a ulaşmak” olanlar için, bütün alternatifleri gösterebilmelidir. Çünkü o (asm), cihan Peygamberidir. Kur’ân, “Biz Seni âlemlere rahmet olarak gönderdik”1 âyetiyle buna işaret eder.

Allah’ın, Kur’ân’da sadece temel hükümleri beyan etmekle yetinişi ve detaylı şablonu Peygamber Efendimizin (asm) yaşayışına ve sünnet doğrultusunda yapılan doğru içtihatlara bırakışı, bizim için rahmetten ve kolaylıktan ibaret bir İlâhî tasarruftur şüphesiz. Çünkü bütün incelikler, bütün detaylar, bütün teferruâtlar Kur’ân’da bulunsaydı, bu defa bütün detaylar da “farz” olacaktı, yani kesin İlâhî emir olacaktı. Ve biz buna güç yetiremeyecektik.

Meselâ, abdestin, namazın, orucun, zekâtın, haccın sünnetleri, müstehapları, mendupları ve adabı “farz” olsaydı, içinden çıkabilir miydik? Peygamber Efendimiz’in (asm) farz olur endişesiyle teravih namazını pek fazla mescitte

kılmayışının hikmetini lütfen düşünelim. Resûl-i Ekrem'in (asm) "farz bir emir gelir" endişesiyle sahabeleri fazlaca soru sormaktan alıkoymasını ve Allah'tan ne geliyorsa ona teslim olmalarının yeterli olacağını sıkça beyan buyurmasını lütfen doğru değerlendirelim. Hazret-i Musa (as) ile Hazret-i Peygamber'in (asm) miraçta namazın emredilişi esnasında ümmetin yükümlülüğünü olabildiğince azaltmaya dönük gösterdikleri gayretleri lütfen doğru okuyalım. (Çokları miraçta namazın emrediliş şeklini Allah'ın hâkimiyetine, Kahhar ve Cebbar oluşuna—hâşâ—yakıştırmıyorlar. Oysa Allah'ın, duâ ve ricalara kapısının açık oluşunu ve kullarının niyazlarına karşı re'fetini ve yumuşak huyluluğunu, esefle görüyoruz ki, gözden kaçırıyorlar.)

Peygamber Efendimiz (asm), birer kurtuluş reçetesi olan farzları yaşarken, "olabilecek alternatifleri" de bilfiil yine kendisi göstermiştir. İşte hak mezhepler, içtihatlarını bu alternatiflere dayandırmışlardır. Demek, hak mezheplerin içtihatları arzî değil, semavîdir; kişisel görüş değil, Kur'ân'a ve sünnete uygundur.

Öyleyse çok net olarak söylemeliyiz ki, İslâm dinindeki hak mezhepler İslâm dininin büyük, rahmet eseri ve cihanşümul bir din olduğunun tescili ve mührü hükmündedir. Mezheplerin hiçbirisini uygulamayan insan ibadetlerini kemaliyle yapmaya muktedir olamaz. Çünkü Peygamber Efendimiz'den (asm) ibadet konusunda alınabilecek ne varsa mezhepler doğru kanallardan, doğru olarak almışlar, zaptetmişler, kaydetmişlerdir. Doğru olarak yorumlamışlardır. Demek oluyor ki, Bediüzzaman'ın ifadesiyle, dört mezhepten birisinin görüşlerine uygun amel eden, amelinde makbul derecede sıhhat ve istikameti yakalamış demektir.2 Aksi takdirde amelini mezheplerden birisine dayandırmayan, amelinde bid'at ve dalâlet içindedir.

Netice olarak; bin dört yüz seneden sonra bu gün, mezhepleri inkâr edip yeniden İslâmiyet'i keşfetmeye, yeniden ibadet şartlarını araştırmaya kalkmak yeni bir dalâlet ve bid'at mezhebi ortaya koymak demektir. Yani dört mezhepten biriyle amel etmeyen, dini eksik ve yetersiz olarak yaşamaya mahkûmdur.

Dipnotlar:

1- Enbiyâ Sûresi, 21/107

2- Sözler (yeni tarz), s. 438

Â